

บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

The Role of the Thasap Subdistrict Municipality Mueang District Yala
Province in Promoting the Economy and Occupational Groups

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรุสรา มินทรศักดิ์

นางสาวอัสรีนา ดิงเลาะ	รหัสนักศึกษา 406422057
นางสาวอริดา มูเซาะห์	รหัสนักศึกษา 406422065
นางสาวนารีมะห์ มะแซ	รหัสนักศึกษา 406422095

หัวข้อพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการวิจัยทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

The Role of the Thasap Subdistrict Municipality Mueang District Yala
Province in Promoting the Economy and Occupational Groups

อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรุตรา มินทรศักดิ์

นางสาวอัสรีนา ดิงเลาะ	รหัสนักศึกษา 406422057
นางสาวอริดา มูเซาะห์	รหัสนักศึกษา 406422065
นางสาวนารีมะห์ มะแซ	รหัสนักศึกษา 406422095

หัวข้อพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการวิจัยทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

หัวข้อพิเศษ : บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ
: The Role of the Thasap Subdistrict Municipality Mueang District Yala
Province in Promoting the Economy and Occupational Groups

ผู้วิจัย : อัสรีนา ดิงเลาะ, อรีดา มูเซาะห์, นารีมะห์ มะแซ

หลักสูตร : รัฐศาสตรบัณฑิต

สาขา : การปกครองและกฎหมายมหาชน

อาจารย์ที่ปรึกษาหัวข้อพิเศษ

.....

(อาจารย์นินุสรา มินทราศักดิ์)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาการวิจัยทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน อนุมัติให้นับการศึกษาหัวข้อพิเศษเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบปฏิบัติสำเร็จของรายวิชาดังกล่าวนี้

.....

(อาจารย์นินุสรา มินทราศักดิ์)

ประธานหลักสูตรรัฐศาสตบัณฑิต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บทคัดย่อ

- หัวข้อพิเศษ : บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ
: The Role of the Thasap Subdistrict Municipality Mueang District Yala
Province in Promoting the Economy and Occupational Groups
- ผู้วิจัย : อัสรีนา ดิงเลาะ, อรีดา มูเซาะห์, นารีมะห์ มะแซ
- หลักสูตร : รัฐศาสตรบัณฑิต การปกครองและกฎหมายมหาชน
- มหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- สาขา : การปกครองและกฎหมายมหาชน
- ปีการศึกษา : 2567

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ 2) เพื่อศึกษากระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบลท่าสาป โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าสาป นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ ตัวแทนกลุ่มอาชีพในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสาป ทั้งหมด 12 คน โดยการคัดเลือกตามคำแนะนำจากผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูล คือความ จำแนก องค์กรประกอบ เชื่อมโยงและสรุปข้อมูลแบบอุปนัย

ผลการศึกษาได้จำแนกเป็น 2 วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1.เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชน 2) ด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชุมชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ 3) ด้านการสนับสนุนทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโต

นอกจากนี้การศึกษา พบว่า วัตถุประสงค์ที่ 2.กระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรวมกลุ่มของชุมชน มีความสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความสามัคคีในสังคม 2) ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ โดยมีเป้าหมายหลักในการเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการทำงาน รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 3) ด้านการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยมีความสำคัญต่อการสร้างโอกาสและทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนาอย่างยั่งยืน 4) ด้านผลลัพธ์ของการส่งเสริมเศรษฐกิจ มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน

คำสำคัญ : บทบาทเทศบาล, การส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

Abstract

Research Title : The Role of the Thasap Subdistrict Municipality Mueang District Yala Province in Promoting the Economy and Occupational Groups

Researcher : Asreena dingloh¹, Arida museh², Nareemah masae³

Program : Political Science Government and Public Law

University : Yala Rajabhat University

Year : 2024

Research study on The role of Tha Sap Subdistrict Municipality, Mueang District, Yala Province in promoting the economy and professional groups. The objectives are 1) to study the role of Tha Sap Subdistrict Municipality in promoting the economy and occupational groups. 2) to study the process of promoting the economy and occupational groups of Tha Sap Subdistrict Municipality. Using qualitative research methods The main informants include the mayor of Tha Sap Subdistrict Municipality, expert community developers. Representatives of professional groups in the Tha Sap Subdistrict Municipality area, a total of 12 people. The selection was based on recommendations from those involved in the area. Use techniques to analyze data, interpret, classify, connect elements, and summarize data inductively.

The results of the study were divided into 2 objectives: 1) to study the role of Tha Sap Subdistrict Municipality in promoting the economy and career groups, divided into 3 areas: 1) policy to promote the economy and career groups to create a good life for the people, 2) role of local leaders, which is very important for community development and promoting participation of people in the area, 3) support for resources and infrastructure, which is important in creating an environment conducive to growth.

In addition, the study found that Objective 2. The process of promoting the economy and career groups has 4 aspects: 1) Community integration aspect is important in strengthening and uniting society. 2) Training and skills development aspect has the main goal of increasing potential and ability to work, including promoting the development of a better quality of life. 3) Support from various sectors aspect is an important element in developing communities and local economies. It is important in creating opportunities and resources necessary for sustainable development. 4) Results of economic promotion aspect is important in developing communities and enhancing people's quality of life.

Keywords: Role of municipalities, economic promotion and occupational groups

กิตติกรรมประกาศ

หัวข้อพิเศษฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา นินุสรา มินทราศักดิ์ และคณะกรรมการหัวข้อพิเศษที่ได้ให้คำแนะนำ ติดตามความก้าวหน้าและคอยให้กำลังใจอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ คมวิทย์ สุขเสนีย์ ที่ได้กรุณาเสียสละ อดทน อบรมสั่งสอน ว่ากล่าวตักเตือน ในความเมตตา กับผู้วิจัยเหนือกว่าครูที่พึงมีให้กับศิษย์โดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัย ขอขอบคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณะกรรมการหัวข้อพิเศษทุกท่าน ที่ได้เสนอความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อ งานชิ้นนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆและครอบครัวอันเปรียบเสมือนกัลยาณมิตรที่ได้ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจมา ตลอด คุณค่าอันพึงมีของรายงานจากหัวข้อพิเศษฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วน ช่วยเหลือและให้กำลังใจเป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ (ไทย)	ก
บทคัดย่อ (อังกฤษ)	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1-2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2-3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4-5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	5-7
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	7-9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน	9-12
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเทศบาลตำบลท่าเสา	12-13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14-15
กรอบแนวคิดในการวิจัย	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ผู้ให้ข้อมูลหลัก	17
เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือ	17-21
การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	22
ระยะเวลาดำเนินการวิจัย	22

บทที่ 4 ผลการศึกษา

บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

1. ประเด็นด้านนโยบายการส่งเสริมเศรษฐกิจและอาชีพของเทศบาล	23
2. ประเด็นด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น	24
3. ประเด็นด้านการสนับสนุนทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน	24-25

กระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบลท่าสาป

1. ประเด็นด้านการร่วมกลุ่มของชุมชน	25-27
2. ประเด็นด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ	27-29
3. ประเด็นด้านการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ	29-31
4. ประเด็นด้านผลลัพธ์ของการส่งเสริมเศรษฐกิจ	31-33

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย	34 -35
อภิปรายผล	35-36
ข้อเสนอแนะ	37

บรรณานุกรม

ภาพผนวก

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เป็นแผนขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศระยะยาวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมเป้าหมายประเทศมีความมั่นคง คือประชาชนมีงานมีรายได้ที่มั่นคงและชุมชนเข้มแข็ง มีความมั่งคั่ง คือการลดความเหลื่อมล้ำและประชาชนอยู่ดีมีสุข และมีความยั่งยืน คือการพัฒนาที่สร้างรายได้ความเจริญ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้น เป็นการพัฒนาที่สร้างสังคมเสมอภาคมีการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมบนฐานแผนทรัพยากรชาติที่ยั่งยืน ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมสนับสนุนให้สมาชิกในชุมชนร่วมกันร่วมคิดร่วมทำในการจัดการตนเอง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้นำไปสู่สังคมเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม(ประกาศยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 -2580), 2561) ส่วนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12(พ.ศ.2560 - 2564) เป็นการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย การดำเนินการเน้นไปที่การพัฒนาความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากเชิงพื้นที่โดยการสร้างฐานรายได้ใหม่และต่อยอดฐานรายได้เดิมการเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนให้เพิ่มขึ้นโดยการสนับสนุนการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพและทักษะของผู้ประกอบการในการบริหารธุรกิจที่เท่าทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง การสนับสนุนผู้ประกอบการในชุมชนในการรวมกลุ่มพึ่งพาตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจสร้างอาชีพ อันเป็นการแก้ปัญหาความยากจนและสร้างรายได้รวมทั้งการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างชุมชนกับสถาบันการศึกษาในการร่วมกันพัฒนาความรู้เชิงทฤษฎีไปสู่การใช้จริงในทางปฏิบัติ เป็นการเสริมพลังชุมชน นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ผ่านกระบวนการวิจัยในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่โดยมเป้าหมายเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาและจัดการตนเองได้ และลดความเหลื่อมล้ำภายในสังคมเพื่อความสุขของคนในสังคมอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

อาชีพเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญทั้งต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม การประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลจะทำให้บุคคลนั้นได้ใช้ทักษะความสามารถในการสร้างคุณค่าให้แก่ตัวเองที่ยังมีรายได้สามารถดูแลตนเองและครอบครัวให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ เมื่อประชาชนในชุมชนมีการประกอบอาชีพ ทำให้คนมีคุณภาพชีวิตดี สภาพสังคมความเป็นอยู่ที่ดี ชุมชนจะเกิดเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ด้วยการนำทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพก่อให้เกิดรายได้กลับสู่ชุมชน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเป็นรูปแบบของธุรกิจมากขึ้น จนบางกรณีลบล้างแนวคิดเดิมจนกลายเป็นการมุ่งเฉพาะผลประโยชน์ด้านกำไรเท่านั้น ส่งผลให้รากฐานของชุมชนอ่อนแอตามไป

ด้วย ท่ามกลางการแข่งขันในปัจจุบันนี้และความมุ่งมั่นตั้งใจร่วมกันของผู้คนอย่างเดียวย่อมไม่ทำให้ชุมชนบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้โดยง่ายจำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการทำงานมาหากินให้สอดคล้องและเท่าทันธุรกิจโดยทั่วไปด้วย (กองสวัสดิการสังคม, 2561)

เทศบาลเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมี อิสระในการปกครองตนเองตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 7 วรรค 2 บัญญัติไว้ ว่าให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และ กฎหมายอื่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการ สาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

เทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่หลักในการพัฒนาพื้นที่ในเขตเทศบาล โดยการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพเป็นหนึ่งในภารกิจที่สำคัญ เศรษฐกิจของชุมชนที่เข้มแข็งจะเป็นฐานในการพัฒนาอย่างยั่งยืน เทศบาลมีบทบาทในการพัฒนากลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อส่งเสริมรายได้ของประชาชนและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยเทศบาลตำบลท่าสาป ห่างจากอำเภอเมืองยะลาประมาณ ๔ กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ ๑๖.๑๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๐,๐๖๘ ไร่ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นกว่า ๘,๒๑๐ คน และกว่า ๑,๗๑๘ ครัวเรือน ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (เทศบาลตำบลท่าสาป, 2565) ด้วยเทศบาลตำบลท่าสาปประสบปัญหาทางเศรษฐกิจจากรายได้ที่ไม่เพียงพอ การขาดแคลนโอกาสในการประกอบอาชีพ การพึ่งพิงเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมที่ไม่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียม ส่งผลให้ชุมชนมีการว่างงานสูงและขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่น ในบางพื้นที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือเทศบาล โดยเฉพาะการขาดแคลนความรู้ ทักษะ และทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนากลุ่มอาชีพ ทำให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่สามารถขยายตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและสนใจศึกษาเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนในพื้นที่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเทศบาลตำบลท่าสาป เพื่อให้กลุ่มอาชีพในท้องถิ่นมีความสามารถในการแข่งขันและพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว บทบาทของเทศบาลในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนผ่านการจัดทำโครงการฝึกอบรม การจัดหาเงินทุนสนับสนุน และการสร้างตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ
2. เพื่อศึกษากระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบลท่าสาป

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในจังหวัดยะลา โดยเน้นการวิเคราะห์เชิงลึกใน 2 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. **บทบาทในการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น** รวมถึงการสนับสนุนด้านทรัพยากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนการเข้าถึงเงินทุน เทคโนโลยี และตลาด

2. **การสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มอาชีพท้องถิ่น** รวมถึงการฝึกอบรม การสร้างเครือข่ายอาชีพ การส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดท้องถิ่นและระดับภูมิภาค

ขอบเขตด้านพื้นที่ เทศบาลตำบลท่าสาป ซึ่งตั้งอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยพื้นที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย ประกอบด้วยกลุ่มอาชีพหลัก ๆ เช่น เกษตรกรรม และการท่องเที่ยวเชิงชุมชน การวิจัยจะเน้นศึกษาบทบาทของเทศบาลในการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพเหล่านี้ในพื้นที่ของตำบลท่าสาป รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การจัดตั้งตลาดชุมชน และการพัฒนาสาธารณูปโภคที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่

1. **เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลท่าสาป** ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายและโครงการต่างๆ

2. **กลุ่มอาชีพและชุมชนในเขตเทศบาลตำบลท่าสาป** กลุ่มอาชีพท้องถิ่นในชุมชน

ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยได้มีการจัดเก็บข้อมูลโดยการทำแบบสอบถาม ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม 2567

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพในท้องถิ่น ช่วยให้เทศบาลสามารถปรับปรุงนโยบายและโครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น

2. ทำให้ทราบถึงเครื่องมือช่วยเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาท หมายถึง การแสดงออกของ บุคคลแต่ละบุคคลตามสถานภาพที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ในสังคม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วบทบาทของ บุคคลจะมีอยู่ 2 รูปแบบ คือบทบาทที่เป็นทางการและบทบาทที่ไม่เป็นทางการ

เทศบาลตำบล หมายถึงหน่วยการปกครองท้องถิ่นในระดับตำบลที่มีหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาชุมชนภายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ รวมถึงการส่งเสริมเศรษฐกิจ การจัดการสาธารณสุข และการบริการสังคม

การส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่หน่วยงานท้องถิ่น เช่น เทศบาล ดำเนินนโยบาย และโครงการเพื่อสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจในพื้นที่ เช่น การสนับสนุนกลุ่มอาชีพ การพัฒนาตลาด การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

กลุ่มอาชีพ หมายถึง กลุ่มคนที่ประกอบอาชีพประเภทเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มค้าขายรายย่อย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับชุมชน

เศรษฐกิจชุมชน หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่ประกอบไปด้วยการผลิต การจำหน่ายสินค้า และการให้บริการที่เกิดขึ้นภายในชุมชนท้องถิ่น โดยส่วนใหญ่จะเป็นเศรษฐกิจขนาดย่อมและพึ่งพาทรัพยากรท้องถิ่น

การพัฒนาอาชีพ หมายถึง กระบวนการที่หน่วยงานท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาทักษะ ความรู้ และศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในชุมชน เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดได้

การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน หมายถึงการพัฒนาเศรษฐกิจที่คำนึงถึงความสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาสังคม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในระยะยาว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการส่งเสริมเศรษฐกิจ และกลุ่มอาชีพ กรณีศึกษา เทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1.1 ความหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

2.1 ความหมายเกี่ยวกับบทบาท

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน

3.1 ความหมายเศรษฐกิจชุมชน

3.2 องค์ประกอบของชุมชนเข้มแข็ง

4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเทศบาลตำบลท่าสาป

4.1 ความเป็นมาของเทศบาลตำบลท่าสาป

4.2 อาณาเขต (แสดงเนื้อที่โดยประมาณ)

4.3 จำนวนประชากรในพื้นที่

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเองเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมากกับ แนวความคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ (decentralization) ได้มีนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518 :48) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลมอบ อำนาจให้หรือที่กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้มอบอำนาจใน

การปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหาร ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2535, หน้า 11) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่าเป็น ระบบการปกครองที่เป็นผลเสียเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยดั่งนี้ จะเกิดองค์กรทำหน้าที่ปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุม โดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ประหยัด หงษ์ทองคำ (2539, หน้า 10) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่าการที่ ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลให้มีสิทธิจะดำเนินการปกครอง ตนเอง และเพื่อให้การปกครองตนเอง ของประชาชนสามารถที่จะสนองความต้องการของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์การปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการ ปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสมตลอดจน ถึงประมาณรายรับ รายจ่ายเป็นของตนเอง ด้วยความมี ประสิทธิภาพปกครองตนเองของประชาชนนั้น หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ มีสิทธิที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองของท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ภายใต้เงื่อนไขและขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น มีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหาร ท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น มีสิทธิที่จะเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในด้าน ต่างๆ ของท้องถิ่น มีสิทธิที่จะแสดงประชามติเพื่อ ถอดถอน (recall) เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่ประชาชนเลือกตั้งเข้าไป มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นรับไว้พิจารณาประกอบการ ตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ของท้องถิ่น หรือการมีส่วนร่วมโดยการเป็นกรรมการต่างๆ ของท้องถิ่น หรือการมีส่วนร่วมโดยการเป็นกรรมการต่างๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539 :14-18) มีแนวคิดว่าการให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้ปกครองและบริหารกันเองนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครองโดยหลักการกระจายอำนาจการปกครองนี้มีเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยมีความเป็นอิสระปลอดจากการขึ้นนำจากรัฐบาลมีความสามารถที่จะสนองความต้องการของพลเมืองในท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ในด้านนโยบายที่สำคัญ ยังคงต้องยึดตามแนวนโยบายแห่งรัฐอยู่เช่น นโยบายการเงินการคลัง นโยบายการป้องกันประเทศ เป็นต้น ดังนั้น หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่งในการที่จะดำเนินกิจกรรมการบริหารของตนเองได้ แต่อีกส่วนหนึ่งนั้นรัฐบาลยังคงต้องเอกลีทธิในการควบคุมเอาไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อรักษาสภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความมั่นคงของชาติเอาไว้นั่นเองดังนั้น แนวความคิดในการจัดการปกครองท้องถิ่นจึงเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้มีอิสระในการปกครองตนเอง มีส่วนร่วมในการบริหาร มีสิทธิมีเสียงดำเนินการปกครองกันเอง อันเป็นรากฐานและวิถีทางของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนรู้สึกวาทนมีความเกี่ยวพัน มีส่วนได้เสียในการบริหารที่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองเช่น ไปเลือกตั้ง ไปหาเสียงสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น ทำให้เกิดความรับผิดชอบ เกิดความหวงแหนและปกป้องต่อผู้ถือ

ผลประโยชน์ที่พึงได้รับเป็นเครื่องมือที่ดีในการพัฒนาการเมืองระดับชาติต่อไป แต่ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรม ก็คือเหตุผลที่ว่าไม่มีผู้ใดจะรู้ถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีที่สุด ซึ่งในการนี้จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองได้เรียนรู้กระบวนการเมืองการปกครอง และการบริหารท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดผู้นำท้องถิ่นที่จะก้าวมาเป็นผู้นำระดับชาติต่อไป และยังเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของนักรัฐศาสตร์เสรีนิยมซึ่งสนับสนุนการปกครองของตนเองของท้องถิ่นด้วยทัศนะที่ว่าความเป็นสนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีสิทธิมีเสียงดำเนินการปกครองตนเองอันเป็นรากฐาน และวิถีทางการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

อุทัย หิรัญโต (2531 : 28) ให้ความหมายว่าการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินการก่อนเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนเอง การบริหารงานท้องถิ่นต้องมีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีอิสระในการบริหาร แต่รัฐบาลยังต้องควบคุมด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลก็กลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้มีอำนาจในการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหาร ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย จึงมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลก็กลางในแง่ที่ว่า ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นยอมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดีกว่าคนต่างถิ่น

ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลสำคัญคือทำให้ท้องถิ่นรู้จักการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยรัฐบาลก็กลางเป็นเพียงแต่หน่วยเสริมด้วยงบประมาณบางส่วนในท้องถิ่นเอง จะต้องอาศัยความร่วมมือหรือสร้างการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการปกครองตนเอง และการพัฒนาชุมชนอย่างกว้างขวาง ซึ่งย่อมเกิดผลดีต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดดังกล่าวไปวิเคราะห์ให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้กลุ่มอาชีพมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

2.1 ความหมายของบทบาท คือการแสดงออกของ บุคคลแต่ละบุคคลตามสภาพที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ในสังคม ซึ่งโดยทั่วไปแล้วบทบาทของ บุคคลจะมีอยู่ 2 รูปแบบ คือบทบาทที่เป็นทางการและบทบาทที่ไม่เป็นทางการดังนั้น เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทตามความเห็นของนักวิชาการท่านต่าง ๆ ดังนี้

Mead (1950 :273) ได้อธิบายว่า บทบาท คือกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของตนเอง และเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันส่วนหนึ่ง

Morgan (1959 :395) ได้ให้ความหมายว่าบทบาท คือรูปแบบพฤติกรรมซึ่ง บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งทางสังคมจะปฏิบัติ

Young (1959 :158) ได้อธิบายว่าบทบาท คือหน้าที่ฐานะตำแหน่ง เมื่อบุคคลให้ดำรงตำแหน่งใด สิ่งติดตามมานั้นก็คือการที่เขาจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับตำแหน่งอื่น ๆ ทั้งที่สูงกว่าและตำแหน่งที่ต่ำกว่าภายในกลุ่ม

Merrill (1971 :284-285) ได้สรุปบทบาทไว้ 3 ประการคือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบอื่น ๆ ที่มีในลักษณะทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมกำหนดให้บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการชี้บ่งถึงหน้าที่อันควรกระทำ

2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของ บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิด และกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของ บุคคลแต่ละคนที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคมหรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือแนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

บทบาทตามความหมายของราชบัณฑิตยสถาน (2525 :453-41) หมายถึงการทำตามบทโดยปริยายหมายความว่า การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้เช่นบทบาทพ่อแม่ บทบาทครูบาบาทเป็นการแสดงออก หรือการทำหน้าที่ของ บุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่นของสังคมมุ่งหวังให้เขากระทำภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่งโดยถือเอาฐานะและหน้าที่ทางสังคมของ บุคคลนั้น เป็นมูลฐานเป็นต้นว่าบทบาทของพ่อแม่ ของลูกสามี หรือภรรยาบทบาทนี้ทำให้คนในสังคมสามารถคาดคะเนพฤติกรรมของคนอื่น รู้ว่าบุคคลอื่นต้องการรู้อะไรจากตนทำให้เกิดประโยชน์ในการที่จะทำงานร่วมกันเป็นทีมบุคคลที่ละเมิดบทบาทของตนในสังคมถือเป็นการละเมิดกฎสังคม ผลคือก่อให้เกิดปัญหาสังคมหรือบุคคลคนนั้นไม่อาจจะอยู่ในสังคมนั้น ๆ (ทรงพล ภูมิพัฒน์ 2541 :210-211) บทบาทจึงเป็นพฤติกรรมของ บุคคลที่แสดงออกตามอำนาจหน้าที่ที่บุคคลได้รับมอบหมายมาจากกลุ่มให้ปฏิบัติตามสถานภาพที่บุคคลถือครองอยู่ในกลุ่มนั้น ๆ เช่น ครูอาจารย์ อธิบดีนายอำเภอผู้จัดการธนาคาร หัวหน้าพรรคการเมือง เป็นต้น (งามตา วรินทร์านนท์ 2537 :394)ความหมายของบทบาทดังกล่าวนี้

คล้ายคลึงกับข้อสรุปของฌองฌัก กูแซง (2539 :103) ที่กล่าวถึงบทบาทว่าหมายถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขและอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต้องการกระทำเมื่อบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งและบทบาทที่กำหนดไว้นั้น ต้องเป็นที่รู้จักและเข้าใจกันระหว่าง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย บทบาทจึงเป็นการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น ตำแหน่งเป็นพอบทบาทก็คือต้องเลี้ยงลูก เป็นครูบทบาทคือสั่งสอนอบรมนักเรียนเป็นไข้บทบาทคือปฏิบัติตามคำสั่งของแพทย์ และยังได้กล่าวอีกว่าบทบาทจะช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและกำหนดความรับผิดชอบของงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติ(รุ่งเจริญ สายพันธ์ุ 2540 :8)

จากความหมายข้างต้น บทบาทย่อมไม่สามารถเกิดได้ลอย ๆ แต่จะต้องมีสิ่งที่กำหนดบทบาทของ บุคคล ดังที่สุรพล พุฒคำ (2540 :9-10) ได้กล่าวไว้ว่าบทบาทเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามิหน้าที่บทบาทหน้าที่ซึ่งเป็นของคู่กัน หน้าที่จึงเป็นสิ่งที่กำหนดควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นจะได้รับบทบาท เป็นเงื่อนไขที่บุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้น จะต้องกระทำรวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับมาพร้อมกับตำแหน่งซึ่งเป็นสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

สุรพลพุดคำ (2522 :19) ได้ให้ความหมายของบทบาทโดยแยกออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. บทบาทที่ได้มาพร้อมกับตำแหน่ง เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นพร้อมกับตำแหน่ง เมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใด ก็จะต้องแสดงบทบาทตามกฎหมาย ภาระหน้าที่ที่ความรับผิดชอบและสิทธิหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็นบรรทัดฐาน

2. บทบาทเป็นความคาดหวังของ บุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นบทบาทบุคคลที่เกี่ยวข้องคาดว่าบุคคลที่เข้าไปดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องมีแบบแผนพฤติกรรมอย่างหนึ่งซึ่งอาจจะตรงกับแบบแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยม ทัศนคติ ประสบการณ์และการศึกษาอบรมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

ทองคุณ หงส์พันธุ์ (2519 :7) ได้ให้ความหมายบทบาทไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในงานโดยตรง และงานพิเศษที่ควรต้องทำ

ภิญโญ สาร (2517 :303) ได้กล่าวถึงความหมายบทบาทหน้าที่ว่า หมายถึง ความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าบุคคลในตำแหน่งในตำแหน่งหนึ่งควรจะทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งบทบาทหน้าที่(Role) มักจะควบคู่กับตำแหน่ง (Position) ที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ

ไพบุลย์ ช่างเรียน (2516 :31) ได้สรุปสาระสำคัญของบทบาทไว้ดังนี้

1. บทบาทมีอยู่ประจำในทุกสถานภาพของสังคม
2. วัฒนธรรมของชนบธรรมเนียมประเพณีในสังคม เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการกำหนดบทบาท
3. การที่บุคคลจะทราบถึงบทบาทได้ต้องมีสังคมกรรม (Socialization)

4. บทบาทจริงที่บุคคลแสดงนั้น ไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนกับบทบาทควรจะเป็นตามปทัสสถานของสังคม เพราะบทบาทบุคคลแสดงจริงนั้น เป็นผลของปฏิกิริยาแห่ง บุคคลที่ครองสถานภาพรวม เป็นบุคลิกภาพของ บุคคลอื่นที่มาร่วมในพฤติกรรม และเครื่องมือกระตุ้นต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ที่เกิดจากการแสดงบทบาท

กล่าวโดยสรุป จากความหมายของนักวิชาการท่านต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า บทบาท คือการกระทำหรือตวัณการกระทำของ บุคคล ซึ่งสัมพันธ์กับสถานภาพหรือกับตำแหน่ง บุคคลนั้น โดยการกระทำหรือตวัณการกระทำนั้นจะมีผู้คนในสังคมเป็นผู้คอยกระตุ้นให้แสดงออกมา ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ต้องการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

3.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน

3.1 ความหมายของเศรษฐกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตการบริโภคการจำหน่ายจ่ายแจกที่คนในท้องถิ่นชุมชนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำร่วมรับประโยชน์ของประชาชน และร่วมกันเป็นเจ้าของ เศรษฐกิจชุมชนมีรากฐานมาจากศักยภาพของชุมชน ภูมิปัญญาของชุมชน หรือทุนในชุมชน อาทิวัฒนธรรม ประเพณี สภาพภูมิประเทศ ความหลากหลายทางทรัพยากรที่มีอยู่

กรมพัฒนาชุมชน (2541 :7) ได้กล่าวถึงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อพึ่งตนเองดังนี้

1. ยึดครอบครัวและชุมชนเป็นหลัก โดยเริ่มจากการส่งเสริมการผลิตขั้นพื้นฐานและเน้นการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนเป็นหลัก
2. การรวมกลุ่มจะใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือโดยเริ่มที่กองทุนชุมชน และนำทุนไปใช้ในการแปรรูปผลผลิต หรือกลุ่มอาชีพ โดยมีร้านค้าชุมชน หรือสหกรณ์เป็นผู้ซื้อและผู้ขาย
3. ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายของกลุ่มชาวบ้านขึ้น และจัดทำผังองค์กรเครือข่าย รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการที่ประสบความสำเร็จ
4. การแก้ปัญหาด้านการตลาดของชาวบ้านให้ผลิตแล้วได้ราคาที่เป็นธรรม
5. จัดให้มีการประชุมประชาคมประชาสังคมเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนระดับอำเภอ

ชนชาติ แกวนิมิต (2542 :23) มีแนวคิดที่เศรษฐกิจชุมชน คือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ทั้งทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการทั้งในด้านการผลิตการบริโภค และการกระจายผลผลิต โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชน คือให้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผลประโยชน์ บนรากฐานของความสามารถที่มีอยู่จากการใช้ “ทุนของชุมชน” ทั้งเป็นสินค้าทุน (เครื่องมือ

เครื่องจักรอุปกรณ์การผลิตต่าง ๆ ฯลฯ ที่มีอยู่หรือสามารถจัดหาได้ตามศักยภาพ) ทูททางเศรษฐกิจ (ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างสะดวกราบรื่น เช่น ที่ดิน แหล่งน้ำ สภาพภูมิประเทศ การคมนาคมขนส่ง เป็นต้น) และทุนทางสังคม (วิถีการผลิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ) นั่นคือชุมชนสามารถ คิดเองทำเองและพึ่งตนเองได้

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ถึงการรวมกลุ่ม การดำเนินกิจกรรมกลุ่มและการประสบความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเป้าหมายในการวิจัย ว่าเป็นไปภายใต้รูปแบบของเศรษฐกิจชุมชน หรือไม่อย่างไรต่อไป

อุทัย ดุลเกษม และอรศรีงามวิทยาพงษ์ (2540) ลักษณะเด่นของชุมชนเข้มแข็งมี 3 ประการคือประการแรก สามารถรวมตัวกันได้อย่างเหนียวแน่น สมาชิกมีความรักและผูกพันต่อกันและต่อชุมชน และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ประการที่สอง มีศักยภาพที่จะพึ่งพิงตนเองได้ในระดับสูง แม้จะต้องพึ่งพิงภายนอกอยู่บ้างแต่อำนาจตัดสินใจในทุกด้านยังอยู่ที่ชุมชน และประการที่สาม มีการพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างต่อเนื่อง โดยกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังนั้น คำว่า “ชุมชนเข้มแข็ง” จึงหมายถึง การที่สมาชิกในชุมชนรักและผูกพันต่อกันต่อชุมชน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีศักยภาพที่จะพึ่งพิงตนเองในระดับสูง แม้จะต้องพึ่งพิงภายนอกบ้าง แต่อำนาจการตัดสินใจทุกด้านยังอยู่ที่ชุมชน รวมไปถึงมีการพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยไม่สูญเสียลักษณะเฉพาะของชุมชน

3.2 องค์ประกอบของชุมชนเข้มแข็ง

คณะกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตภายในของ คณะกรรมการนโยบายสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดองค์ประกอบของชุมชนเข้มแข็งไว้ ดังนี้

1. บุคคลหลากหลายที่รวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนอย่างเป็นทางการหรือไม่ก็ได้
2. มีเป้าหมายร่วมกันและเกี่ยวโยงกันด้วยประโยชน์สาธารณะและสมาชิก
3. มีจิตสำนึกการพึ่งตนเอง รักษาเอื้ออาทรต่อกันและมีความรักท้องถิ่น ชุมชน
4. มีอิสระในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ
5. มีการระดมใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
6. มีการเรียนรู้เชื่อมโยงกัน เป็นเครือข่ายและติดต่อสื่อสารกันหลายรูปแบบ
7. มีการจัดกิจกรรมที่เป็นสาธารณะของชุมชนอย่างต่อเนื่อง
8. มีการจัดการบริหารกลุ่มที่หลากหลายและเครือข่ายที่ดี

9. มีการเสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายของชุมชนสี่ทอดกนตลอดไป

ภัทรธิดา ผลงาม (2545) เศรษฐกิจชุมชน หมายถึง พฤติกรรมของชุมชนในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนองต่อความต้องการของชุมชน โดยเศรษฐกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหรือองค์กรชุมชน หรือเอกชนร่วมกับการช่วยกันดำเนินงานด้วยตนเองทั้งหมดหรือบางส่วนโดยประสานทำงานกับ พหุภาคีและผู้คนในท้องถิ่น มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมช่วยเหลือการผลิตการตลาดทุนการจัดการร่วมกันในเรื่องเกี่ยวกับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การค้าขาย การบริการการท่องเที่ยว การพัฒนาส่งเสริมวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดรายได้ ส่งผลต่อบุคคลครอบครัวชุมชน

กล่าวโดยเศรษฐกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกบเศรษฐกิจของชุมชนซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมทางการผลิตการแปรรูป การขายผลผลิตการซื้อ และการบริโภคในชุมชนอาจจะเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้และกำไรในชุมชนแนวคิดพื้นฐานเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง มีดังนี้

1) เริ่มที่ชุมชนในชนบทหรือภาคเกษตรกรรมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นเศรษฐกิจพื้นฐานของประเทศ อันเป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับภาค จุดสำคัญของเศรษฐกิจชุมชน คือชุมชนเป็นหลัก ประชาชนต้องสามัคคีร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันการพึ่งตนเองและสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งเป็นเสมือนทุนทางสังคมโดยเริ่มจากการส่งเสริมการผลิตพื้นฐาน คือเกษตรผลผลิตซึ่งภาครัฐ ภาคเอกชนต้องเข้าไปให้การช่วยเหลือสนับสนุนจัดหาสละน้ำในแปลงไร่นาของเกษตรกร และทำแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ให้เป็นแหล่งน้ำสำรองสำหรับเติมน้ำในแหล่งน้ำในแปลงไร่นา ขณะเดียวกันก็เป็นมาตรการป้องกัน และแก้ปัญหาภัยแล้งในช่วงฤดูภัยแล้งด้วย ทั้งนี้ในการดำเนินการดังกล่าวต้องเน้นการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนเป็นหลัก

2) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชน โดยการใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือเป็นปัจจัยที่เชื่อมความสัมพันธ์ของสมาชิกเพราะกิจกรรมทางเศรษฐกิจนี้เป็นสิ่งที่สมาชิกเห็นประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม เป็นเรื่องใกล้ตัว เช่น การรวมกลุ่มที่มุ่งเป้าหมายทางการผลิตกลุ่มเพื่อระดมทุนกลุ่มเพื่อการแปรรูปผลผลิตกลุ่มเพื่อการตลาด และกลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน เป็นต้น

3) การสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชน โดยที่ประชาชนในชนบทมีการรวมกลุ่มมานานแล้ว ซึ่งมีทั้งที่ประสบปัญหาและที่ประสบผลสำเร็จ มีการพัฒนาตัวเองให้แข็งแรงสามารถพึ่งตนเองได้ก็มีอยู่มากมาย แต่กลุ่มเหล่านั้นกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ขาดการเชื่อมโยง ดังนั้นหากจะสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มชาวบ้านจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายของกลุ่มชาวบ้านขึ้นจะต้องสำรวจว่า มีกลุ่มชาวบ้านอยู่ที่ไหนบ้าง ทำอะไรกันอยู่และมีความสามารถในการบริหารงานกันอย่างไร ในขณะเดียวกันก็ต้องรู้ว่ากลุ่มชาวบ้านมีปัญหา

ข้อจำกัด มีอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมมีอะไรบ้าง เพื่อให้ภาครัฐสามารถให้การสนับสนุนได้ตรงความต้องการ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจพื้นฐานแบบพึ่งตนเองของชุมชนได้

4) สนับสนุน ส่งเสริมการตลาดรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาพื้นฐานภาคเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน คือ “ตลาด” ซึ่งเมื่อชาวบ้านทำการผลิตผลผลิตทางการเกษตรแล้วไม่สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่เป็นธรรม แนวคิดในการแก้ปัญหาดังกล่าว คือการจัดให้มีตลาดนัดชุมชน หรือลานค้าชุมชน ในทุกอำเภอ เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มอาชีพนำผลผลิตออกมาจำหน่าย ซึ่งจะทำให้เกษตรกรและกลุ่มอาชีพ ก็สามารถใช้นโยบายการค้าชุมชนเป็นเวทีแห่งการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการผลิต ซึ่งจะเป็นการช่วยให้มีการพัฒนาคุณภาพผลผลิต หรือผลิตภัณฑของตนเองได้ดียิ่งขึ้น และยังเป็นสถานที่ที่จะทำให้ภาครัฐกิจได้เข้ามาคัดเลือกซื้อสิ่งซื้อผลผลิต หรือผู้ผลิตภัณฑที่จะนำไปจำหน่าย

5) จัดให้มีเวทีประชาคมเศรษฐกิจพื้นฐานของชุมชนในทุกระดับ เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรีกษาหารือแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง วางแผนจัดทำโครงการและการแสวงหางบประมาณในลักษณะแบบ “คิดเอง ทำเอง” ระหว่างเพื่อนด้วยกัน โดยมีผู้แทนจากส่วนราชการหน่วยงานองค์กรพัฒนาเอกชนคอยเสริมความช่วยเหลือให้เป็น “เวทีประชาคมเศรษฐกิจชุมชน/หมู่บ้าน” และขยายเป็นเวทีประชาคมในระดับอำเภอต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นให้มั่นคงโดยเริ่มต้นจากการปรับกระบวนการทัศน์การพัฒนาแบบแยกส่วน (Split Type Development) ไปสู่การพัฒนาอย่างบูรณาการ(Holistic Approach) ซึ่งทุกส่วนมีความเชื่อมโยงกันมา เมืองและชนบทไม่สามารถแยกส่วนกันได้ ในการพัฒนาเกษตร อุตสาหกรรมและการบริการเกื้อกูลกันขณะเดียวกันควรสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชน คือ “การสร้างอาชีพหลากหลาย” โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเองและสอดคล้องกับศักยภาพ ทรัพยากรเทคโนโลยีที่เหมาะสมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้รายได้ทรัพยากร ความเอื้ออาทร ต่อกัน อันจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของชุมชนภายใต้การพัฒนาอย่างยั่งยืน

4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเทศบาลตำบลท่าสาป

4.1 ความเป็นมาของเทศบาลตำบลท่าสาป

ตำบลท่าสาปอยู่ห่างจากอำเภอเมืองยะลาประมาณ ๔ กิโลเมตร เนื้อที่ประมาณ ๑๖.๑๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๐,๐๖๘ ไร่ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นกว่า ๘,๒๑๐ คน และกว่า ๑,๗๑๘ ครัวเรือน ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะสังคมเป็นแบบพหุวัฒนธรรม กล่าวคือ มีการอยู่ร่วมกันของคนที่มีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติ วิถีชีวิต ความเชื่อ ศาสนา และประเพณีปฏิบัติที่มีความแตกต่างกัน การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความแตกต่างนี้ ไม่ได้นำไปสู่ความแตกแยกแต่อย่างใด หากแต่ทำให้คนในท้องถิ่นรักกันมากขึ้น เนื่องจากประชาชนในพื้นที่เปิดใจ เพื่อยอมรับความแตกต่างที่เกิดขึ้น และมีการปรับตัว

ให้เข้ากับคนทุกเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม มีความระมัดระวังในการกระทำและคำพูด ที่อาจนำมาซึ่งความแตกแยกขัดแย้ง ตลอดจนเคารพในหน้าที่ สิทธิเสรีภาพของกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม (เทศบาลตำบลท่าสาป, 2565)

อาณาเขต (แสดงเนื้อที่โดยประมาณ)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลพร่อน ตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลสะเตงนอก ตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ด้านเศรษฐกิจ

ประชาชนในเขตตำบลท่าสาป ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยการอาศัยแรงงานในครัวเรือนเป็นหลักของประชากรในวัยแรงงานนอกจากนี้บางส่วนของประชากรประกอบอาชีพขายแรงงาน โดยรับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลนครยะลาและรับจ้างอื่น

จำนวนประชากรในพื้นที่

ประชากรทั้งสิ้น 8,210 คน แยกเป็นชาย 4,099 คน หญิง 4,111 คน

(ข้อมูล ณ วันที่ 24 สิงหาคม 2565 สำนักบริหารการทะเบียน อำเภอเมืองยะลา)

หมู่ที่	ประชากรทั้งหมด(จำนวน)
หมู่ที่1 บ้านท่าสาป	1,802
หมู่ที่2 บ้านปายอ	842
หมู่ที่3 บ้านลิมุด	1,767
หมู่ที่4 บ้านสาคอ	1,947
หมู่ที่5 บ้านปือเราะ	1,207
หมู่ที่6 บ้านกำปัน	645
รวมทั้งหมด	8,210

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ปี 2565

กลุ่มอาชีพ

เทศบาลตำบลท่าสาปมีกลุ่มอาชีพ ภายใต้โครงการพัฒนาต้นแบบธุรกิจชุมชนตำบลท่าสาป และผลิตภัณฑ์ OTOP ตำบลท่าสาป ได้แก่

1. กลุ่มกะลาท่าสาป
2. กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า
3. กลุ่มนมแพะ
4. กลุ่มส้มแขกแช่อิ่ม
5. กลุ่มผ้ามัดย้อม
6. กลุ่มไข่เค็ม
7. กลุ่มกะหรี่ปั๊บ
8. กลุ่มกรงนก
9. กลุ่มลูกข่าง
10. กลุ่มปลาต้ม

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชมนาด แก้วนิมิต (2542) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทผู้นำชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของผู้นำชุมชน และหาแนวทางเพิ่มบทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ผลการวิจัยพบว่าผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทด้านเศรษฐกิจชุมชนเพิ่มขึ้น มีสภาพการปฏิบัติงานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพิ่มขึ้น มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในพัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้น มีพฤติกรรมการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจชุมชนที่ดีขึ้น มีผลงานพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนที่ดีขึ้น มีผลงานพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้น และประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของผู้นำชุมชนในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพิ่มมากขึ้นในทุกด้าน รูปแบบและแนวทางเพิ่มบทบาทของผู้นำชุมชนในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เหมาะสมโดยการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติและการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

พระครูวิมลธรรมรักขิต และ จักษ์ พันธุ์เพชร (2553) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทเทศบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า การแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมการแก้ไขปัญหาความยากจนทำให้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ความสำเร็จของโครงการแก้ไข

ปัญหาความยากจนขึ้นอยู่กับความ ร่วมมือของประชาชนทักษะในการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมอาชีพไปปฏิบัติได้จริง

จิตร เกื้อช่วย และ บำเพ็ญ เขียวหวาน (2556) ศึกษาเรื่อง ความต้องการส่งเสริม อาชีพของเกษตรกร บางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของ กลุ่มอาชีพเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม คือการปลูกพืช และข้าว รองลงมาคือความต้องการด้านปศุสัตว์ คือการเลี้ยงโคเพื่อจำหน่าย รองลงมาคือความต้องการด้าน ประมง

นิกร ผัสดี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมกลุ่มอาชีพราษฎรขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ใน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริม กลุ่มอาชีพได้แก่ เงินทุนไม่เพียงพอ ขาดการพัฒนาทักษะ ความรู้ขั้นสูง วัตถุดิบไม่เพียงพอ ขาดการ พัฒนาความรู้ รูปแบบการจำหน่าย และบรรจุภัณฑ์ ขาดตลาดรองรับสินค้า มาตรฐานการผลิตต่ำ ขาดการสนับสนุนทางวิชาการ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการ ส่งเสริมอาชีพ ขาดการกำหนดกรอบทิศทางส่งเสริมอาชีพ อย่างเป็นระบบ ขาดความรู้ การใช้ เทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต

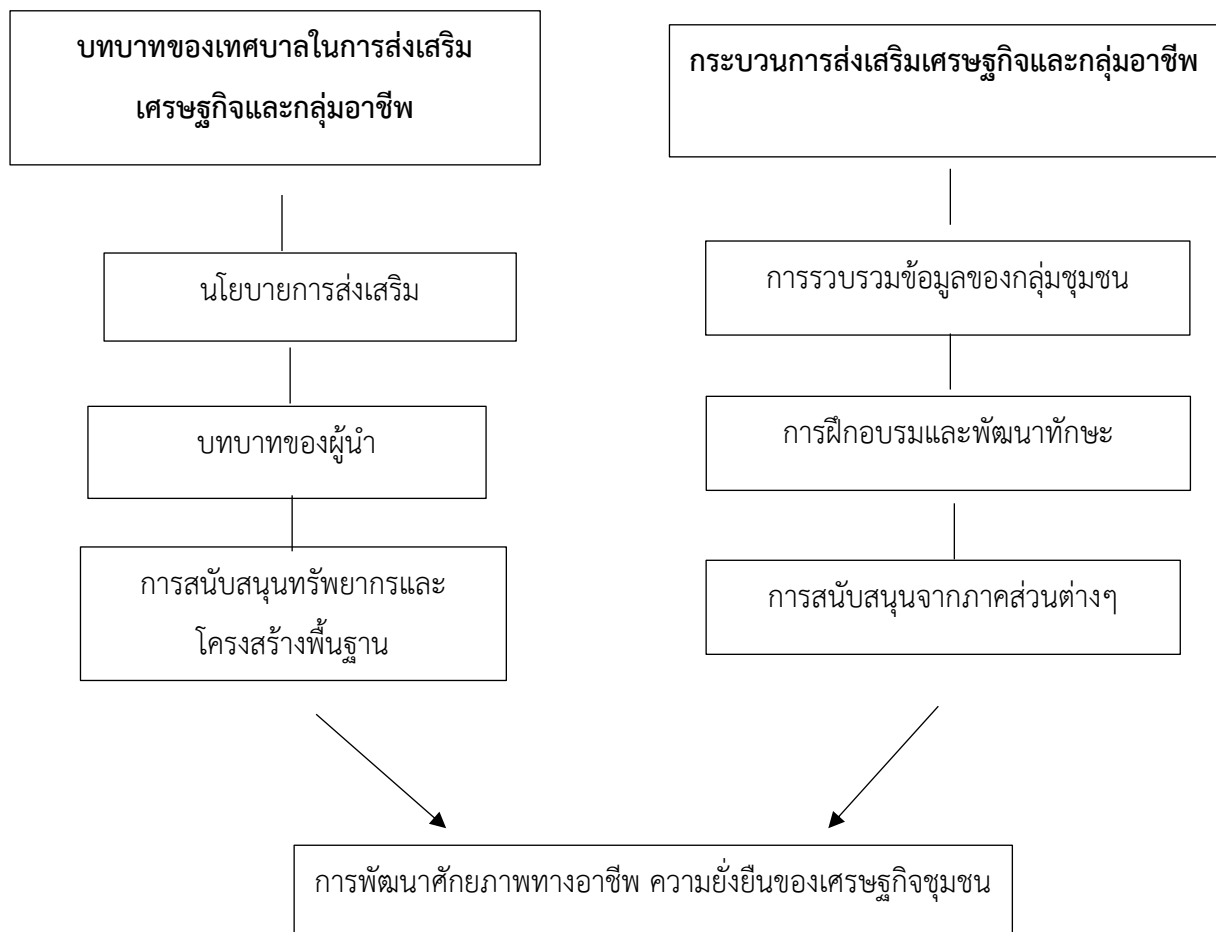
รัฐพล ภูมรินทร์พงศ์ (2562) การพัฒนาอาชีพกลุ่มผู้นำสตรี ชุมชนบ้านสันติสุข ตำบล น้ำร้อน อำเภอ เมือง จังหวัดตาก วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาสภาพอาชีพหลักและอาชีพเสริม การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพเสริมของคนในชุมชนบ้านตุม บริเวณรอบวัดศรีธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอ เมือง จังหวัดขอนแก่น และการหาแนวทางการพัฒนาอาชีพเสริมของคนชุมชนบ้านตุมในบริเวณรอบ วัดศรีธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ Participatory Action Research (PAR) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 15 ราย ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารวัด และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ วิชาชีพ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับคณะกรรมการวัด จำนวน 25 คน และการแจก แบบสอบถามกับคนในชุมชน ที่มาใช้บริการที่ จำนวน 200 ราย จากจำนวนประชากร 1,328 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลวิจัยพบว่า ผู้เข้ามาใช้บริการวัดส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป มีความ คิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารจัดการให้บริการของวัดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัย ที่ส่งผลการ ดำเนินงานการ ให้บริการ 7 ด้านและการพัฒนาอาชีพเสริมที่มีวัด เป็นศูนย์กลางสู่ชุมชนที่ยั่งยืน มี จำนวน 32 ปัจจัย และเป็น แนวทางการจัดการ พัฒนาอาชีพเสริมที่มีวัดเป็นศูนย์กลางสู่ชุมชนที่ยั่งยืน ได้เพียง 10 ด้านคือ 1) ด้าน การ ดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 2) ด้านการบริหารจัดการ ให้บริการของวัด 3) ด้านการส่งเสริมการ ให้บริการของวัดเพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชนที่ ยั่งยืน 4) ด้านการจัดระเบียบอัตราค่าใช้จ่ายและเครื่อง สัมภัณฑ์ (อุปกรณ์เครื่อง มือเครื่องใช้)ภายในวัด 5) ด้านการจัดระเบียบและการรณรงค์การปฏิบัติธรรม

ทรัพยากรเหลือใช้และการส่งเสริมอาชีพเสริม (6)ด้านการจัดการศาสนสถาน และภูมิทัศน์ของวัด 7) ด้านการจัดการองค์ความรู้ให้ชุมชน ด้าน บุคลากร ผู้ให้บริการและส่งเสริมกิจกรรมของวัด 9) ด้านการสร้างกิจกรรมด้านจริยธรรม หลักธรรม และอาชีพเสริมให้คนในชุมชน และ 10) การจัดการวัดถมุงคลของวัด

กล่าวโดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น โดยภาพรวมการศึกษา บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จะใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ประเด็นบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพเป็นประเด็นในการทำแบบสัมภาษณ์และพิจารณาในการศึกษากระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
- 3.5 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้ให้ข้อมูล (key informant) จำนวน 12 คน ได้แก่ ประกอบด้วย

1. นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าสาป จำนวน 1 คน
2. นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ จำนวน 1 คน
3. ตัวแทนกลุ่มอาชีพในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสาป จำนวน 10 กลุ่มๆละ 1 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือ

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้เชิงคุณภาพ : การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยจะใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้

3.2.2 การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพ : เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. กำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องการให้ครอบคลุมกรอบการศึกษาค้นคว้า

3. นำเสนอแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยต่อไป

ตารางวิเคราะห์ 1. เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลในส่งเสริมกลุ่มอาชีพ

แนวคิดและ ทฤษฎี	คำอธิบาย	คำสำคัญ	ข้อคำถาม
1. นโยบายการ ส่งเสริม	แนวทางที่จัดทำขึ้นโดยรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระตุ้นหรือสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ การศึกษา สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน สร้างโอกาสในการเติบโต และส่งเสริมความยั่งยืนในทุกมิติ	สนับสนุน,เศรษฐกิจ, เป้าหมาย	1.เทศบาลมีนโยบายหรือโครงการใดเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพอย่างไร 2.ท่านคิดว่าโครงการใดที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างไร 3.การดำเนินโครงการต่างๆมีการวางแผนและติดตามผลอย่างไร
2.บทบาทของผู้นำ	หน้าที่และความรับผิดชอบที่ผู้นำในระดับชุมชนหรือท้องถิ่นมีต่อการพัฒนาชุมชนและการจัดการทรัพยากรในพื้นที่	ผู้นำ,ความรับผิดชอบ,การ จัดการทรัพยากร	1.ท่านคิดว่าผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทอย่างไรในการส่งเสริมอาชีพในชุมชน 2.ผู้นำมีวิธีการอย่างไร ในการสร้างความร่วมมือหรือความเข้มแข็งในกลุ่มอาชีพ
3.การสนับสนุน ทรัพยากรและ โครงสร้างพื้นฐาน	การสนับสนุนทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึงการจัดสรรและพัฒนาทรัพยากรที่จำเป็น รวมถึงการสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม	โครงสร้าง,การสนับสนุน ,ทรัพยากร,	1.เทศบาลมีการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างไร 2. การสนับสนุนดังกล่าวมีผลอย่างไร ต่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ตารางวิเคราะห์ 2 เพื่อศึกษากระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

แนวคิดทฤษฎี	คำอธิบาย	คำสำคัญ	ข้อคำถาม
1.การรวบรวมข้อมูลของกลุ่มชุมชน	กระบวนการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชุมชน เช่น ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ความต้องการ ปัญหา ศักยภาพ และทรัพยากรของชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนพัฒนา หรือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ	กระบวนการจัดเก็บ,กลุ่มชุมชน , ความต้องการ , สนับสนุน ,	1.ชุมชนมีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งกลุ่มอาชีพอย่างไร 2.การรวมกลุ่มอาชีพนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร และใครเป็นผู้ริเริ่ม 3.กลุ่มอาชีพมีการดำเนินการกิจกรรมอย่างไรเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2.การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ	กระบวนการที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ และทักษะใหม่ๆ ให้แก่บุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน การประกอบอาชีพ หรือการดำรงชีวิต การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะมักถูกออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะด้าน	ทักษะ,ความสามารถ , การฝึกอบรม	1.มีการฝึกอบรมทักษะใหม่ๆ ให้แก่คนในชุมชนหรือไม่ หากมีท่านคิดว่ามีประโยชน์อย่างไร 2.การฝึกอบรมหรือพัฒนาทักษะมีผลต่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือการเพิ่มรายได้ของกลุ่มอาชีพหรือไม่
3.การสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ	การที่องค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในภาคส่วนต่าง ๆ เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หรือภาคการศึกษา ให้ความร่วมมือ หรือช่วยเหลือในด้านทรัพยากร ความรู้ เทคโนโลยี หรือการสนับสนุนอื่น ๆ	หน่วยงาน , สนับสนุน , ประสบความสำเร็จ	1.นอกจากเทศบาลแล้ว ชุมชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ อย่างไรบ้าง เช่น ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือ ภาคประชาสังคม 2. การสนับสนุนเหล่านี้ มีผลอย่างไรต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ
4. ผลลัพธ์ของการส่งเสริมเศรษฐกิจ	การเติบโตของรายได้ ลดการว่างงาน พัฒนาทักษะชุมชน ส่งเสริมความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	การเติบโต,รายได้,ความเข้มแข็ง	1.ท่านคิดว่าการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนในปัจจุบันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านใดบ้าง เช่น รายได้ของครัวเรือน การจ้างงาน ความยั่งยืนของชุมชน 2. มีความท้าทายหรือปัญหาใดบ้างที่เกิดขึ้นในกระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจ

วิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาบทบาทของเทศบาลในส่งเสริมกลุ่มอาชีพ	มีประเด็นอะไรบ้าง
1. นโยบายการส่งเสริม	1.เทศบาลมีนโยบายหรือโครงการใดเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพอย่างไร 2.ท่านคิดว่าโครงการใดที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างไร 3.การดำเนินโครงการต่างๆมีการวางแผนและติดตามผลอย่างไร
2. บทบาทของผู้นำ	1.ท่านคิดว่าผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทอย่างไรในการส่งเสริมอาชีพในชุมชน 2.ผู้นำมีวิธีการอย่างไร ในการสร้างความร่วมมือหรือความเข้มแข็งในกลุ่มอาชีพ
3. การสนับสนุนทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน	1. เทศบาลมีการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างไร 2. การสนับสนุนดังกล่าวมีผลอย่างไร ต่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชน
วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษากระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ	มีประเด็นอะไรบ้าง
1. การรวมกลุ่มของชุมชน	1.ชุมชนมีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งกลุ่มอาชีพอย่างไร 2.การรวมกลุ่มอาชีพนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร และใครเป็นผู้ริเริ่ม 3.กลุ่มอาชีพมีการดำเนินการกิจกรรมอย่างไรเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน
2. การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ	1.มีการฝึกอบรมทักษะใหม่ๆ ให้แก่คนในชุมชนหรือไม่ หากมีท่านคิดว่ามีประโยชน์อย่างไร 2.การฝึกอบรมหรือพัฒนาทักษะมีผลต่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือการเพิ่มรายได้ของกลุ่มอาชีพหรือไม่
3. การสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ	1.นอกจากเทศบาลแล้ว ชุมชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ อะไรบ้าง เช่น ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือ ภาคประชาสังคม 2. การสนับสนุนเหล่านี้ มีผลอย่างไรต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ
4. ผลลัพธ์ของการส่งเสริมเศรษฐกิจ	1.ท่านคิดว่า การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนในปัจจุบันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านใดบ้าง เช่น รายได้ของครัวเรือน การจ้างงาน ความยั่งยืนของชุมชน 2. มีความท้าทายหรือปัญหาใดบ้างที่เกิดขึ้นในกระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. ขออนุญาตและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยภาควิชาการวิจัยทาง รัฐศาสตร์และกฎหมายปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อขอความร่วมมือโดยแนบกำหนดการนัดหมาย ที่จะไปสัมภาษณ์บุคคลสำคัญในการให้ข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) จำนวน ล่วงหน้าก่อนวันนัด สัมภาษณ์ 2 วัน ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่ง เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) จำนวน ด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
2. จำแนกและจัดระบบข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อมูลสรุปแบบอุปนัย (analytic induction) เป็นการนำข้อมูลที่ ได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกัน
4. นำเสนอข้อมูลที่สรุปทำเป็นข้อความแบบบรรยาย

3.5 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

การศึกษามานครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการ ส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ ได้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 27 มิถุนายน 2567 ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2567

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ โดยการวิจัยฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากวิธีการดำเนินการวิจัยโดยแบ่งตามประเด็นดังนี้

1. บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า เทศบาลมีหน้าที่ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ โดยแบ่งออกเป็นบทบาท 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ประเด็นด้านนโยบายการส่งเสริมเศรษฐกิจและอาชีพของเทศบาล

สรุปผลการสัมภาษณ์

หลักการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองและประกอบอาชีพได้ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม เทศบาลจะสนับสนุนศักยภาพในด้านต่าง ๆ ทั้งการให้ความรู้และการฝึกอบรมในสถานที่และนอกสถานที่ โดยเทศบาลมีหน้าที่ในการส่งเสริมศักยภาพให้กับประชาชน เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองและประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ ยังพบว่าโครงการส่งเสริมอาชีพเฉพาะของแต่ละหมู่บ้าน เช่น หมู่ 1: ผลิตภัณฑ์จากส้มแขกและผ้ามัดย้อม หมู่ 2: ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวและนมแพะ หมู่ 3: กลุ่มผลิตเม็ดและขนมไทย

หมู่ 4: การเลี้ยงแพะและกลุ่มหนังตะลุง หมู่ 5: หนังตะลุงและกรรنگ หมู่ 6: การทำปลาสามและกะทรีบีน นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมอาชีพในทุกช่วงวัย เช่น ผู้สูงอายุที่ผลิตผ้ามัดย้อม และกลุ่มผู้พิการที่ทำไข่เค็มใบเตยและเครื่องแกง เทศบาลทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา ช่วยประสานงานและติดตามผล โดยประชาชนจะดำเนินการเองทั้งในเรื่องการจัดหาเงินทุนและการวางแผน เทศบาลยังส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเรียนรู้เกี่ยวกับการขายออนไลน์เพื่อเพิ่มรายได้เสริม โครงการเหล่านี้ช่วยให้ประชาชนมีรายได้ แม้จะไม่มากแต่สามารถแบ่งเบาภาระในครัวเรือนได้

สถานที่และนอกสถานที่

“จริง ๆ นโยบายจะมีนโยบายของผู้บริหารแต่ก่อนเป็นหน้าที่ของเทศบาล โดยตรงในการส่งเสริมประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้เหมือนกับว่าสามารถประกอบอาชีพได้ทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมแล้วเทศบาลมีหน้าที่ในการส่งเสริมศักยภาพหมายความว่าในองค์ความรู้ไม่ว่าในสถานที่หรือนอกสถานที่ และยังมีโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริม

อาชีพในพื้นที่ท่าสาปจะมีอาชีพกระจายทุกหมู่บ้าน ถ้าจะเป็นหมู่1 ก็จะเป็นเรื่องส้มแขก แล้วก็เป็นม้ามดขี้ม หมู่2 จะเป็นผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ผลิตภัณฑ์นมแพะ ถ้าเป็น หมู่3 กะลามะพร้าวอีกกลุ่มหนึ่ง กลุ่มแฮนเมิด กลุ่มขนมไทยสิงทำอยู่ในกลุ่มแฮตเมิด เหมือนกัน ที่เราเรียกว่าลิมูนาซ้อป หมู่4 ก็จะมีกลุ่มเลี้ยงแพะ กลุ่มหนังตะลุง หมู่5 หนังตะลุง กลุ่มกรรنگ กลุ่มลูกข่าง หมู่6 ก็จะมีเรื่องปลาสาม กะหรี่ปั๊บ ในการส่งเสริมอาชีพเราก็จะพยายามส่งเสริมทุกกลุ่มวัยเช่น ผู้สูงอายุ” ปีเตาะ (สัมภาษณ์,26 กันยายน 2567)

1.2 ประเด็นด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น

สรุปผลการสัมภาษณ์

ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมอาชีพในชุมชน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีหน้าที่ดูแลและผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยเฉพาะการสร้างโอกาสให้ประชาชนมีงานทำและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ผู้นำท้องถิ่นจะกำหนดนโยบายหรือโครงการที่ช่วยสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น การจัดฝึกอบรมทักษะวิชาชีพ การสนับสนุนเงินทุนหรือทรัพยากรในการเริ่มต้นธุรกิจ และการสร้างช่องทางให้ประชาชนสามารถจำหน่ายสินค้าหรือบริการของตนเองได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ผู้นำท้องถิ่นยังมีบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ และช่วยส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น เพื่อให้การพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเอง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และสามารถมองเห็นศักยภาพของชุมชนจะสามารถส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพที่ยั่งยืนและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“ผู้นำท้องถิ่นนี้สำคัญมากเลยในการช่วยให้พวกเราในชุมชนมีอาชีพทำ เพราะเขาคอยดูแลและดันให้เศรษฐกิจในพื้นที่ดีขึ้น อย่างเช่น เขาจะช่วยหาทางให้เราทำงานทำ สอนวิชาชีพต่าง ๆ ให้เรา เพื่อที่เราจะได้พึ่งพาตัวเองได้ ไม่ต้องไปหางานไกล ๆ นอกจากนี้ เขายังช่วยออกนโยบายหรือโครงการที่สนับสนุนกลุ่มอาชีพของชาวบ้าน ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมทักษะต่าง ๆ หรือหาทุนและทรัพยากรมาให้พวกเราลงทุนเริ่มต้นทำธุรกิจเองได้ แล้วก็ยังช่วยหาช่องทางให้เราขายของ ขายสินค้าได้ง่ายขึ้นด้วย แบบนี้ชีวิตคนในชุมชนก็ดีขึ้นไปพร้อม ๆ กัน” ดอเลาะ (สัมภาษณ์,26 กันยายน 2567)

1.3 ประเด็นด้านการสนับสนุนทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน

สรุปผลการสัมภาษณ์

เทศบาลมีการวางแผนและติดตามผลอย่างต่อเนื่องในการสนับสนุนประชาชนในเชิงปฏิบัติ โดยการสนับสนุนของเทศบาลจะมุ่งเน้นไปที่การให้คำปรึกษาและทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา โดยไม่เข้าไปแทรกแซงการดำเนินงานของประชาชน ประชาชนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเองทั้งหมด ทั้งในด้านการวางแผน การประสานงาน และการจัดหาเงินทุน เทศบาลจะมุ่งเน้นการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนสามารถพัฒนาและต่อยอดได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ เทศบาลยังสนับสนุนการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาปฏิบัติจริง เช่น การพัฒนาด้านการตลาดและการขายออนไลน์ โดยเทศบาลจะทำหน้าที่ประสานงานเพื่อหาเครือข่ายและผู้เชี่ยวชาญมาให้การอบรมหรือถ่ายทอดความรู้เชิงปฏิบัติแก่ประชาชน ตัวอย่างเช่น กลุ่มผู้ผลิตสินค้าจากกะลามะพร้าวที่ได้นำความรู้ด้านการขายออนไลน์มาใช้ในการค้าขายผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น การขายผ่านช่องทาง Story ซึ่งช่วยเพิ่มช่องทางและโอกาสทางการตลาดให้กับกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

“เทศบาลมีการวางแผนก็จะติดตามผล ถ้าพูดในหลักปฏิบัติด้านการสนับสนุน จะต้องวางแผนที่เราจะทำอะไร เราเป็นแค่ที่ปรึกษา มีการดำเนินงานของเขาเอง และเขาประสานงานของเขาเอง เงินทุนก็ของเขาเอง เราแค่ให้คำปรึกษา เราไม่เข้าไปยุ่งว่าให้ทำแบบนั้น ทำแบบนี้ เราแค่ติดตามผลในการดำเนินงาน” มีเนาะ (นามสมมติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

2. เพื่อศึกษากระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบลท่าสาป

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่ากระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน

2.1 ประเด็นด้านการร่วมกลุ่มของชุมชน

สรุปผลการสัมภาษณ์

การจัดตั้งกลุ่มอาชีพในชุมชนได้รับการพัฒนาและสนับสนุนจากเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้กับประชาชน กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นจากความสนใจและความริเริ่มของประธานกลุ่มที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในชุมชน โดยประธานกลุ่มได้ศึกษาและพัฒนาความรู้ในด้านต่าง ๆ ของอาชีพนั้น ๆ และประสานงานกับเจ้าหน้าที่เทศบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อหาและเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาสอนให้กับกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มได้รับการสนับสนุนและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการติดตามผลและการสนับสนุนด้านทรัพยากรจากเทศบาลและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้มั่นใจว่ากลุ่มอาชีพเหล่านี้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การพัฒนากลุ่ม

อาชีพดังกล่าวยังมุ่งเน้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในชุมชน เช่น

กลุ่มกะลา : พัฒนาผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว เช่น ของตกแต่งและของใช้ในครัวเรือน

กลุ่มกรงนก : ผลิตกรงนกที่มีคุณภาพและมีลวดลายที่สวยงาม

กลุ่มลูกช่าง : ผลิตลูกช่างที่เป็นของเล่นดั้งเดิมและจัดทำกิจกรรมแข่งขัน

กลุ่มปลาส้ม : ผลิตและจำหน่ายปลาส้ม ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้านที่มีความนิยม

กลุ่มแพะนม : เลี้ยงแพะเพื่อผลิตน้ำนมและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากนมแพะ เช่น สบู่และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

กลุ่มส้มแขกแช่อิ่ม : ผลิตส้มแขกแช่อิ่มเพื่อจำหน่าย และเป็นอีกทางเลือกในการสร้างรายได้

กลุ่มไข่เค็ม : ผลิตไข่เค็มด้วยสูตรเฉพาะ เช่น ไข่เค็มใบเตย

กลุ่มกะหรีบ : ทำและจำหน่ายกะหรีบที่มีความหลากหลายทั้งในไส้และรูปแบบ

กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า : ให้บริการตัดเย็บเสื้อผ้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าชุมชนการรวมกลุ่มเหล่านี้ช่วยเพิ่มรายได้เสริม แต่ยังคงส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการประสานงานและสนับสนุนจากเทศบาลและหน่วยงานต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัย กศน. พัฒนาชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพของชุมชน

“กลุ่มนี้เริ่มต้นจากการที่สมาชิกในชุมชนประกอบอาชีพขายกะทิ และนำกะลาที่เหลือจากการผลิตมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ โดยมีประธานกลุ่มเป็นผู้ก่อตั้งและจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา ทั้งนี้ยังมีสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อส่งเสริมรายได้และสร้างอาชีพเสริมให้กับสมาชิกและคนในชุมชน” กลุ่มกะลา (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ในช่วงเริ่มต้น คุณพ่อเป็นผู้ทำงานเดี่ยวในการทำกรงนก ต่อมาได้มีการจัดตั้งกลุ่มทำกรงนกขึ้น โดยมีประธานกลุ่มเป็นผู้ริเริ่มโครงการนี้ ในระยะแรกยังไม่สมาชิกเข้าร่วม แต่เมื่อดำเนินงานไปสักระยะก็เริ่มมีสมาชิกเข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง การรวมตัวนี้ช่วยสร้างรายได้เสริมให้กับคนในชุมชนและทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ของชุมชน” กลุ่มกรงนก (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ เริ่มจากประธานกลุ่มศึกษา อยู่ในโทรศัพท์ ก็มีรายการการทำมดย้อม ก็ศึกษา อยู่พอประมาณ ก็เลยอยากมีความคิดขึ้นมา ว่าอยากจะให้มีผู้สูงอายุในชุมชนให้มีกลุ่ม มดย้อมภายในชุมชน” กลุ่มมดย้อม (นามสมมุติ) , การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“การรวมตัวกันก็คือ ใช้กลุ่มแม่บ้านที่อยู่ในตำบลท่าสาป จะมี หมู่ 4 บ้าง หมู่ 3 แล้วก็หมู่ 2 ที่เข้ามารวมตัวกัน” กลุ่มตัดเย็บ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ในช่วงเริ่มต้น โดยมีประธานกลุ่มเป็นผู้ริเริ่มโครงการนี้ ในระยะแรกยังไม่มี สมาชิกเข้าร่วม แต่เมื่อดำเนินงานไปสักระยะก็เริ่มมีสมาชิกเข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง การรวมตัวนี้ช่วยสร้างรายได้เสริมให้กับคนในชุมชนและทำให้เกิดการพัฒนา ทางเศรษฐกิจของชุมชน” กลุ่มลูกช่าง (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“การก่อตั้งกลุ่มไข่เค็มใบเตยเกิดขึ้นจากประธานกลุ่มที่มีความสนใจในผลิตภัณฑ์ ดังกล่าว จึงได้นำเสนอโครงการต่อเทศบาล เมื่อเทศบาลพิจารณาและเห็นด้วยกับ โครงการ จึงให้จัดหาสมาชิกกลุ่มให้ครบจำนวน 10 คน เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่ม สามารถทำเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมในการสร้างรายได้” กลุ่มไข่เค็มใบเตย (นาม สมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“การเริ่มต้นของกลุ่มเกิดจากประธานกลุ่มที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการ ทำขนมกะหรี่ปั๊บ จึงได้เสนอแนวคิดให้กับคนในชุมชนเพื่อจัดตั้งกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์

ในการสร้างรายได้เสริมให้กับครัวเรือนในชุมชน” กลุ่มกะหรี่ปั๊ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“เริ่มแรกก่อนที่จะเกิดเป็นกลุ่มผลิตนมแพะ ประธานกลุ่มได้ประกอบอาชีพเลี้ยงแพะอยู่แล้ว จึงได้นำความรู้และประสบการณ์ในการเลี้ยงแพะนมมาถ่ายทอดให้แก่คนในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพค้าขายและเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้” กลุ่มนมแพะ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ชุมชนได้จัดตั้งกลุ่มอาชีพส้มแขกแช่อิ่ม โดยสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้ก่อตั้ง เพื่อผลิตส้มแขกแช่อิ่มสำหรับจำหน่าย ซึ่งช่วยสร้างงานและสร้างอาชีพให้แก่ชุมชน” กลุ่มส้มแขกแช่อิ่ม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“เริ่มแรกก่อนที่จะเกิดเป็นกลุ่มผลิตนมแพะ ประธานกลุ่มได้ประกอบอาชีพเลี้ยงแพะอยู่แล้ว จึงได้นำความรู้และประสบการณ์ในการเลี้ยงแพะนมมาถ่ายทอดให้แก่คนในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพค้าขายและเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้” กลุ่มปลาส้ม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

2.2 ประเด็นด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ

สรุปผลการสัมภาษณ์

การฝึกอบรมทักษะใหม่ ๆ ได้รับการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัย โดยเดิมที่ชุมชนมีความเชี่ยวชาญในการทำกลุ่มอาชีพต่างๆ แต่ได้มีการปรับหลักสูตรเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการปัจจุบัน เช่น การปรับรูปแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างๆ ให้มีความทันสมัยและทำให้ผลิตภัณฑ์ที่มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาสถานที่และการตลาดเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ในการอบรมกลุ่มแม่บ้านที่จัดขึ้น เทศบาลได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็น ให้กับสมาชิกที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการจัดซื้ออุปกรณ์เหล่านี้ หลังจากการอบรม สมาชิกบางคนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้จริง โดยครึ่งหนึ่งของกลุ่มที่เข้าร่วมอบรมสามารถนำทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ เช่น การติดต่อกับพ่อค้าคนกลางเพื่อรับงาน บางคนยังสามารถยึดอาชีพนี้เป็นอาชีพหลักใน

การสร้างรายได้ในปัจจุบัน การสนับสนุนจากเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยให้กลุ่มเหล่านี้สามารถพัฒนาและเติบโตได้อย่างยั่งยืน ทั้งในด้านการผลิต การตลาด และการสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่สมาชิกในชุมชน

“มีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเข้ามาทำวิจัยในพื้นที่ และเมื่อมีความต้องการที่จะจัดตั้งกลุ่ม อาจารย์ได้เชิญสมาชิกภายในกลุ่มมารวมตัวกัน พร้อมทั้งมีการอบรมทักษะใหม่ ๆ และถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งความรู้ที่ได้รับจากอาจารย์ได้นำมาปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำให้กระบวนการผลิตมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น” กลุ่มกะลา (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ในระยะแรกของการดำเนินงาน ยังไม่มีการจัดอบรมหรือให้คำแนะนำใด ๆ สมาชิกในกลุ่มต่างพยายามค้นหาทักษะใหม่ ๆ ด้วยตนเองและมุ่งมั่นพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีขึ้น” กลุ่มกรงนก (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“บางทีกลุ่มอาชีพผ้ามัดย้อมก็ไปดูงานที่เทศบาล เวลาที่มีกิจกรรมรวมตัวกันของกลุ่มอาชีพ ได้ความคิดใหม่ๆ ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆขึ้นมา” กลุ่มผ้ามัดย้อม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ในเรื่องการฝึกอบรมทักษะใหม่ๆ แต่ก่อนเราก็คือ จะเก่งในเรื่องของการทำขนมพื้นฐาน ปัจจุบันเราก็คือ ต้องมีการพัฒนา ในเรื่องของหลักสูตรด้วย เช่น ขนมอะไรที่โบราณเขาทำมา ขนมสอดไส้ แต่เราก็จะมาประยุกต์ที่ทันสมัยขึ้น รูปแบบและหน้าตา ก็จะแตกต่างจากเดิมที่เขาทำแบบธรรมดา น่ากินมากขึ้น เราปรับในเรื่องของ สถานที่การตลาด” กลุ่มตัดเย็บ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ในระยะแรกของการดำเนินงาน ยังไม่มีการจัดอบรมหรือให้คำแนะนำใด ๆ สมาชิกในกลุ่มต่างพยายามค้นหาทักษะใหม่ ๆ ด้วยตนเองและมุ่งมั่นพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีขึ้น” กลุ่มลูกช่าง (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“มีการฝึกทักษะใหม่ ๆ ในบางครั้งเพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีมาตรฐาน ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจแก่ลูกค้า” กลุ่มส้มแขกแช่อิ่ม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“กลุ่มปลาส้มได้รับการอบรมทักษะใหม่ ๆ จากองค์กรภายนอกพื้นที่ และได้นำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพดีขึ้น เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกและคนในชุมชน” กลุ่มปลาส้ม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“เราได้มีการฝึกทักษะใหม่ๆ แคบบางครั้งบางคราว เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และให้มีมาตรฐาน ซึ่งจะสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้า” กลุ่มไข่เค็มใบเตย (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“กลุ่มนมแพะได้รับการพัฒนาขึ้นโดยประธานกลุ่มที่ได้ไปอบรมและศึกษาดูงานนอกประเทศ ซึ่งได้นำความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่ได้เรียนรู้กลับมาปรับปรุงการผลิตและการเลี้ยงดูแพะนม เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น” กลุ่มนมแพะ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“มีการฝึกอบรมให้ทักษะใหม่ๆ แก่คนในชุมชนและสมาชิกในกลุ่ม เพื่อปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้น เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม” กลุ่มกะหรี่ปั๊บ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

2.3 ประเด็นด้านการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ

สรุปผลการสัมภาษณ์

จากการอบรม ทางเทศบาลได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณทุนหมุนเวียน รวมถึงอุปกรณ์บางส่วนที่ใช้สำหรับการผลิตสินค้า ซึ่งการสนับสนุนดังกล่าวได้ช่วยเสริมสร้างความพร้อมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกกลุ่ม และสนับสนุนการเติบโตของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้รับงบประมาณสำหรับทุนหมุนเวียนกลุ่มสามารถนำเงินทุนดังกล่าวมาใช้ในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการผลิตและการจัดการสินค้า โดยเมื่อมีการจำหน่ายชิ้นงานแล้ว ส่วนหนึ่งของรายได้จะถูกหักออกเป็นค่าจ้างและค่าวัสดุที่ใช้ในการผลิต และเงินส่วนนี้จะถูกเก็บไว้เป็นกองทุนกลาง เพื่อใช้ในการพัฒนากลุ่มต่อไปอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการสร้างระบบการเงินที่มั่นคงสำหรับกลุ่มอาชีพและสนับสนุนให้สมาชิกมีความสามารถในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องในอนาคต

“ในด้านอาชีพ กลุ่มสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชนได้เพิ่มขึ้น ในระยะแรก การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น แต่ต่อมาเริ่มพบปัญหาการขาดแคลนไม้ จึงทำให้ประธานกลุ่มและสมาชิกต้องออกไปหาไม้ด้วยตนเอง ปัจจุบันประธานกลุ่มมีอายุมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถออกไปหาไม้ได้ จึงต้องหยุดการทำกรงนก” กลุ่มกรงนก (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“กลุ่มได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา รวมถึงหน่วยงานในอำเภอและพัฒนาชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ส่งผลให้กลุ่มสามารถผลิตสินค้าได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น” กลุ่มกะลา (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“มีการสนับสนุนงบประมาณจาก พัฒนาชุมชนในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การสนับสนุนเหล่านี้ทำให้กลุ่มมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง” กลุ่มส้มแขกแช่อิ่ม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ปลาต้มได้รับการสนับสนุนจากกรมประมง ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและทำให้กระบวนการผลิตรวดเร็วยิ่งขึ้น” กลุ่มปลาต้ม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“หลักๆ แล้วจะมีเทศบาล พมจ. และโครงการเด็กพิเศษในการสนับสนุนด้านต่างๆ ซึ่งจากการสนับสนุนเหล่านี้ทำให้เกิดผลสำเร็จเพิ่มขึ้นให้กับคนในชุมชน” กลุ่มไข่เค็มใบเตย (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“กลุ่มนมแพะได้รับการสนับสนุนหลักจากกรมปศุสัตว์ ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับการสร้างกรงแพะ นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนในการค้าขายระหว่างประเทศ ทำให้กลุ่มนี้ประสบความสำเร็จในการสร้างอาชีพและยกระดับรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ” กลุ่มนมแพะ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“กลุ่มสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชนได้เพิ่มขึ้น ในระยะแรกการดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น แต่ต่อมาเริ่มพบปัญหาการขาดแคลนไม้ จึงทำให้ประธานกลุ่มและสมาชิกต้องออกไปหาไม้ด้วยตนเอง ปัจจุบันประธานกลุ่มมีอายุมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถออกไปหาไม้ได้ จึงต้องหยุดการทำกรงนก” กลุ่มลูกข่าง (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“หลังจากที่เราอบรมเสร็จ เราก็จะมี พัฒนาชุมชนอำเภอเมืองยะลา ที่จะสนับสนุนเรื่องของงบประมาณทุนหมุนเวียน แล้วก็อุปกรณ์บางอย่างที่ใช้ในเรื่องของการจัดเก็บ” กลุ่มมัดย้อม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ก็อย่างน้อยในเมื่อเรามีงบประมาณทำให้เราให้เป็นทุนหมุนเวียน เราก็สามารถที่จะใช้เงินตัวนี้เป็นทุนในเรื่องของการซื้ออุปกรณ์ พอเราขายในส่วนของชิ้นงาน

เราก็จะหักในส่วนของค่าจ้าง ค่าตัววัสดุไว้เป็นของกลาง” กลุ่มตัดเย็บ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“มีการสนับสนุนงบประมาณจาก เทศบาลและพัฒนาชุมชนในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การสนับสนุนเหล่านี้ทำให้กลุ่มมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง” กลุ่มกะหรี่ปั๊บ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

2.4 ประเด็นด้านผลลัพธ์ของการส่งเสริมเศรษฐกิจ

สรุปผลการสัมภาษณ์

เป้าหมายหลักที่ตั้งใจไว้ตั้งแต่เริ่มต้นของโครงการ หรือการสร้างโอกาสให้กับสมาชิกในชุมชนที่ไม่มีงานทำหรือไม่มีรายได้ เพื่อให้พวกเขาสามารถมีอาชีพหลักเป็นของตนเอง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอย่างยั่งยืนในระยะยาว การมีอาชีพที่มั่นคงไม่เพียงแต่จะช่วยให้สมาชิกมีรายได้ที่พอเพียงในการดำรงชีวิต แต่ยังช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้กับสมาชิกและครอบครัว การสร้างอาชีพหลักในชุมชนยังมีผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นจะถูกนำไปใช้ในการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ อาทิเช่น การซื้อสินค้าและบริการจากธุรกิจท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนเติบโตขึ้นและเกิดการสร้างงานใหม่ ๆ ตามมา นอกจากนี้ การพัฒนาทักษะและความรู้ในการทำอาชีพยังเสริมสร้างความมั่นใจให้กับสมาชิกในกลุ่ม และกระตุ้นให้พวกเขาเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่มยังช่วยเพิ่มโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาอาชีพที่มีคุณภาพและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การมุ่งเน้นที่การสร้างอาชีพหลักให้กับสมาชิกในชุมชนจึงถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญไม่เพียงแต่เพื่อการเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน แต่ยังเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยรวม สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

“เทศบาลได้เข้ามาให้การสนับสนุน โดยพาสมาชิกกลุ่มไปเข้ารับการอบรมในต่างจังหวัด เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับมาพัฒนางานของกลุ่ม ส่งผลให้กลุ่มมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง” กลุ่มกรรณก (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“โครงการนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวที่ไม่มีงานทำ อย่างไรก็ตาม กลุ่มยังคงพบปัญหาในช่วงฤดูฝน ซึ่งทำให้การพ่นสีทำได้ยากและส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิต” กลุ่มกะลา (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ด้านอาชีพทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในชุมชน ปัญหาที่พบในผลผลิตมีการผลิตเฉพาะช่วงฤดูกาลเท่านั้นและการตลาดมีการขาดการเข้าถึงในสังคมออนไลน์” กลุ่มส้มแขกแช่อิ่ม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“การผลิตปลาสดช่วยให้คนในพื้นที่มีรายได้เสริมที่สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบคือในช่วงฤดูแล้ง ปริมาณปลาลดลง ทำให้วัตถุดิบสำหรับการผลิตปลาสดมีไม่เพียงพอ” กลุ่มปลาสด (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“การส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนทำให้รายได้เพิ่มขึ้นแก่คนในชุมชนและครัวเรือน” กลุ่มไข่ต้มใบเตย (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ทางเทศบาลได้เข้ามาให้การสนับสนุน โดยพาสมาชิกกลุ่มไปเข้ารับการอบรมในต่างจังหวัด เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับมาพัฒนางานของกลุ่ม ส่งผลให้กลุ่มมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง” กลุ่มลูกข้าง (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“สิ่งที่ตั้งใจไว้ ก็คือ ตั้งแต่แรกเลย ก็คืออยากให้สมาชิกที่เขาไม่มีงาน ไม่มีรายได้ ได้มีอาชีพ เป็นตัวหลัก สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง” กลุ่มผ้ามัดย้อม (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ในเรื่องของปัญหา ก็ตั้งแต่แรกที่เรำทำปัญหาบางตัว เช่น ค่าจ้าง รู้สึกว่าสมาชิกบางคนที่เขา เข้าเข้ามาเสียเป็นโล่ว ค่าจ้างก็จะตัดชนิดหนึ่ง แต่ถ้าสมมุติว่า เขาจะล้งเป็นตัว เหมือนออเตอร์ของลูกค้าเย็บเป็นตัว ราคา ก็จะสูงชนิดหนึ่ง แต่ก็อยู่ที่ว่าลูกค้าที่เขา มาเย็บกับเรานั้น เขาใส่แล้วสบายไหม ใ้ดีไหม ก็จะบริการตรงนั้น” กลุ่มตัดเย็บ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“การส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชนทำให้เพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชนและครัวเรือน ทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม” กลุ่มกะหรี่ปั๊บ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

“ในการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนทำให้สมาชิกในกลุ่มมีรายได้ทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมอย่างไรก็ตามมีปัญหาหลักๆในการเลี้ยงดูแพะนมก็คือ โรคและสุขภาพ การให้อาหาร การจัดการฟาร์มและปัญหาสภาพอากาศ” กลุ่มนมแพะ (นามสมมุติ), การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ เพื่อศึกษากระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบลท่าสาป

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่

- 1.นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าสาป จำนวน 1 คน
- 2.นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ จำนวน 1 คน
- 3.ตัวแทนกลุ่มอาชีพในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสาป จำนวน 10 กลุ่มๆละ 1 คน

โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง(Purposive sampling) ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสาป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและนำข้อมูลมาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบ่งออกเป็น 7 ประเด็นดังต่อไปนี้

1.ด้านนโยบายการส่งเสริมเศรษฐกิจและอาชีพของเทศบาล

ผลการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่าเทศบาลมีนโยบายในการส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งพาตนเองผ่านการสนับสนุนด้านการฝึกอบรมและความรู้ทั้งในและนอกสถานที่ โครงการส่งเสริมอาชีพในแต่ละหมู่บ้านมีความหลากหลาย เช่น ผลิตภัณฑ์จากส้มแขก กะลามะพร้าว การเลี้ยงแพะ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมอาชีพในทุกช่วงวัย รวมถึงผู้สูงอายุและกลุ่มผู้พิการ เทศบาลทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง โดยให้คำปรึกษาและประสานงานพร้อมส่งเสริมการขายออนไลน์เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน

2.ด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น

ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจของชุมชน โดยกำหนดนโยบายสนับสนุนกลุ่มอาชีพ เช่น การจัดฝึกอบรมทักษะและการสนับสนุนทรัพยากรให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ยังสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนและตอบสนองความต้องการของประชาชน

3.ด้านการสนับสนุนทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน

เทศบาลมีการวางแผนและติดตามผลการสนับสนุนประชาชน โดยทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงและไม่เข้าไปแทรกแซงการดำเนินงานของประชาชน มุ่งเน้นการติดตามผลเพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน พร้อมสนับสนุนการตลาดและการขายออนไลน์ เช่น กลุ่มผู้ผลิตกะลามาพะพร้าวที่ใช้ความรู้ด้านการขายออนไลน์ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาด

4.ด้านการร่วมของชุมชน

การจัดตั้งกลุ่มอาชีพในชุมชนได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เกิดจากความสนใจของสมาชิกที่มุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพและมีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มกะลา กลุ่มกรงนก กลุ่มปลาส้ม ฯลฯ ช่วยเพิ่มรายได้และเสริมสร้างความรู้และความร่วมมือในชุมชน

5.ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ

การฝึกอบรมทักษะใหม่ ๆ ได้รับการพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการปัจจุบัน โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรและผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย เช่น การอบรมกลุ่มแม่บ้าน สมาชิกสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้จริง ซึ่งช่วยสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน

6.ด้านการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ

การสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์จากเทศบาลช่วยเสริมสร้างความพร้อมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกกลุ่ม โดยสมาชิกสามารถนำรายได้จากการขายมาสร้างกองทุนกลางเพื่อใช้ในการพัฒนากลุ่มอย่างยั่งยืน

7.ด้านผลลัพธ์ของการส่งเสริมเศรษฐกิจ

เป้าหมายหลักของโครงการคือการสร้างโอกาสให้สมาชิกมีอาชีพหลักและเสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอย่างยั่งยืน รายได้ที่เพิ่มขึ้นช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจในชุมชน ส่งผลให้เกิดการสร้างงานใหม่ ๆ และพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการพัฒนาทักษะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือช่วยเพิ่มโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ สรุปได้ว่าการสร้างอาชีพหลักให้สมาชิกเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญต่อการเติบโตและพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ สามารถนำมาอธิบายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาปในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ โดยเทศบาลได้ดำเนินการหลากหลายกิจกรรม เช่น การสนับสนุนทรัพยากร การจัดอบรมฝึกทักษะ การสร้างตลาดท้องถิ่น การสนับสนุนการเข้าถึงเงินทุน และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน อีกทั้งเทศบาลยังมีบทบาทในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนและจัดทำนโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ชวงค์ ฉายะบุตร (2539 :14-18) มีแนวคิดว่าในการให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้ปกครองและบริหารกันเองนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครองโดยหลักการกระจายอำนาจการปกครองนี้มีเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยมีความเป็นอิสระปลอดจากการขึ้นำจากรัฐบาลมีความสามารถที่จะสนองความต้องการของพลเมืองในท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ในด้านนโยบายที่สำคัญ ยังคงยึดตามแนวนโยบายแห่งรัฐอยู่เช่น นโยบายการเงินการคลัง นโยบายการป้องกันประเทศ เป็นต้น ดังนั้นหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่งในการที่จะดำเนินกิจกรรมการบริหารของตนเองได้ แต่อีกส่วนหนึ่งนั้นรัฐบาลยังคงต้องเอกสิทธิ์ในการควบคุมเอาไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อรักษาสภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความมั่นคงของชาติเอาไว้นั่นเอง ดังนั้น แนวความคิดในการจัดการปกครองท้องถิ่นจึงเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้มีอิสระในการปกครองตนเอง มีส่วนร่วมในการบริหาร มีสิทธิมีเสียงดำเนินการปกครองกันเอง อันเป็นรากฐานและวิถีทางของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนรู้สึกภาคภูมิใจ มีความเกี่ยวพัน มีส่วนได้เสียในการบริหารที่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองเช่น ไปเลือกตั้ง ไปหาเสียงสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น ทำให้เกิดความรับผิดชอบ เกิดความหวงแหนและปกป้องต่อสู้อิทธิผลประโยชน์ที่พึงได้รับเป็นเครื่องมือที่ดีในการพัฒนาการเมืองระดับชาติต่อไป แต่ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรม ก็คือเหตุผลที่ว่าไม่มีผู้ใดจะรู้ถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีที่สุด ซึ่งในการนี้จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองได้เรียนรู้กระบวนการเมืองการปกครองและการบริหารท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดผู้นำท้องถิ่นที่จะก้าวมาเป็นผู้นำระดับชาติต่อไป และยังเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของนักรัฐศาสตร์เสรีนิยมซึ่งสนับสนุนการปกครองของตนเองของท้องถิ่นด้วยทัศนะที่ว่าความเป็นสนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมีสิทธิมีเสียงดำเนินการปกครองตนเองอันเป็นรากฐาน และวิถีทางการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อศึกษากระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบลท่าสาป

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบลท่าสาป เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม เป็นการระดมทรัพยากรที่จำเป็น การฝึกอบรมทักษะให้กับกลุ่มอาชีพ การสนับสนุนการรวมกลุ่มของชุมชน และการเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและจำหน่ายสินค้า กระบวนการนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างความยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจชุมชน และให้กลุ่มอาชีพในพื้นที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยเทศบาลได้เน้นการวางแผนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งช่วยให้โครงการที่ดำเนินการเกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด อุทัย ดุลเกษม และอรศรีงามวิทยาพงษ์ (2540) ลักษณะเด่นของชุมชนเข้มแข็งมี 3 ประการคือประการแรก สามารถรวมตัวกันได้อย่างเหนียวแน่น สมาชิกมีความรักและผูกพันต่อกันและต่อชุมชน และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ประการที่สอง มีศักยภาพที่จะพึ่งพิงตนเองได้ในระดับสูง แม้จะต้องพึ่งพิงภายนอกอยู่บ้างแต่อำนาจตัดสินใจในทุกด้านยังอยู่ที่ชุมชน และประการที่สาม มีการพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างต่อเนื่อง โดยกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังนั้น คำว่า “ชุมชนเข้มแข็ง” จึงหมายถึง การที่สมาชิกในชุมชนรักและผูกพันต่อกันต่อชุมชน มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีศักยภาพที่จะพึ่งพิงตนเองในระดับสูง แม้จะต้องพึ่งพิงภายนอกบ้าง แต่อำนาจการตัดสินใจทุกด้านยังอยู่ที่ชุมชน รวมไปถึงมีการพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยไม่สูญเสียลักษณะเฉพาะของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางการตลาดที่หลากหลาย โดยเฉพาะการขายออนไลน์ และการส่งเสริมการตลาดในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มโอกาสในการขยายตลาดและสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับกลุ่มอาชีพ
2. ควรสนับสนุนการจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต่อการพัฒนาอาชีพให้เพียงพอและทันสมัยหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน
3. ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มอาชีพในชุมชน รวมถึงการศึกษาดูงานในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้กลุ่มอาชีพได้เรียนรู้วิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กองสวัสดิการสังคม . (2561). *ผู้นำแห่งอาชีพเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน* . กรุงเทพมหานคร
- กรมพัฒนาชุมชน . (2541) *แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อพึ่งตนเอง*. กรุงเทพมหานคร: กรมพัฒนา
จิตร เกื้อช่วย และ บำเพ็ญ เขียวหวาน. (2556). ส่งเสริมอาชีพของเกษตรกรบางขุนทอง อำเภอตากใบจังหวัด
นราธิวาส. วิทยานิพนธ์ในปัจจุบันสาขาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ขนาด แก้วนิมิต . (2542). เศรษฐกิจชุมชน: แนวคิดและประยุกต์เศรษฐกิจชุมชน: *แนวคิดและการตัดสินใจ*
กรุงเทพมหานคร
- ขนาดแก้วนิมิต. (2542). *อำนาจผู้นำชุมชนในเชิงเศรษฐกิจชุมชน วิทยานิพนธ์ในปัจจุบันสาขาการพัฒนาชุมชน*
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518)การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- เทศบาลตำบลท่าสาป . (2565). -*ข้อมูลทั่วไปและบทบาทในการส่งเสริมเศรษฐกิจกลุ่มอาชีพ*. ยะลา
- เทศบาลตำบลท่าสาป. (2565). *ข้อมูลพื้นฐานตำบลท่าสาป*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน
2567 เข้าถึงได้จาก <https://thasap.go.th/frontpage>
- นิกร พัสดี. (2555). ส่งเสริมกลุ่มอาชีพราษฎรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ทะจังหวัดลำปาง
วิทยานิพนธ์ในปัจจุบันสาขาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ประธานคงฤทธิศึกษากร . (2535). *ความแนวคิดและแนวคิดเกี่ยวกับเจ้าของท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร
- แผนที่แห่งราชอาณาจักรไทย . (2560*เพิ่มแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*) กรุงเทพมหานคร
- พระครูวิมลธรรมรักชิต และ จักขุ พันธุ์ชูเพชร. (2553). มีหน้าที่ในการปกครองความยากจนของประชาชนใน
เขตเทศบาลตำบลวังทอง อำเภอวังทองจังหวัดพิษณุโลก วิทยานิพนธ์ในปัจจุบันสาขาการพัฒนา
ชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- ภัทรธิรา ผลงาม. (2545). เศรษฐกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานที่ปรึกษาสภาการศึกษา.
- รัฐพล ภูมรินทร์พงศ์. (2562). *การพัฒนาอาชีพกลุ่มผู้นำสตรี ชุมชนบ้านสันติสุข ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมืองภูเก็ต*
ตาก วิทยานิพนธ์ในปัจจุบันสาขาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏตาก.

สำนักกฎหมาย. (ประกาศยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580). กรุงเทพมหานคร

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . -แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

(พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร

สุรพล พุฒคำ .บทบาทในสังคม: แนวคิดและความเป็นผู้นำ . กรุงเทพมหานคร

อุทัย หิรัญโต . (25แนวคิดและแนวคิดเกี่ยวกับเจ้าของท้องถิ่น) กรุงเทพมหานคร

อุทัย อุดุลเกษม อรศรี งามวิทยาพรศรี งามวิทยาพงศ์ . (2540). ลักษณะเด่นของชุมชนเข้มลักษณะเด่นของ
ชุมชนเข้มแข็ง . กรุงเทพมหานคร

บุคลากรกรม

1. นายก มะสดี หะยีปี (26 กันยายน 2567) นายกเทศมนตรีตำบลท่าสาปนางสาววรรณ เพชรช่วย
(26 กันยายน 2567) นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ
2. นางสาวรอปีอะห์ ดอเลาะ (26 กันยายน 2567) ตัวแทนกลุ่มตัดเย็บ
3. นางสาวชาวียะห์ มูซา (26 กันยายน 2567) ตัวแทนกลุ่มส้อมแขกแขกอ้อม
4. นายมะ อาแด (26 กันยายน 2567) ตัวแทนกลุ่มนมแพะ
5. นางสาวหามีดี๊ะ มะมิง (26 กันยายน 2567) ตัวแทนกลุ่มปลาส้ม
6. นางสาวเซาเด๊ะ โต้ะปี (26 กันยายน 2567) ตัวแทนกลุ่มกะลา
7. นายมะกาเซ็ง ดือราแม (26 กันยายน 2567) ตัวแทนกลุ่มลูกข้าง
8. นายมะกอเซ็ง ดือราแม (26 กันยายน 2567) ตัวแทนกลุ่มกรงนก
9. นางฟาตีเมาะ ปาติง (26 กันยายน 2567) ตัวแทนกลุ่มไข่เค็มใบเตย
10. นางประทุมวดี เพ็ชรเดชะ (26 กันยายน 2567) ตัวแทนกลุ่มผ้ามัดย้อม

ภาพผนวก

ภาพผนวก ก

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง บทบาทของเทศบาลตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ
มีดังนี้

1. นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลท่าสาป
2. นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ
3. ตัวแทนกลุ่มอาชีพในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าสาป 10 กลุ่ม จำนวน 10 คน

ชื่อผู้วิจัย นางสาวอัสรีนา ดิงเลาะ , นางสาวอริดา มูเซาะห์ , นางสาวนารีมะห์ มะแซ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์นินุสรา มินทราศักดิ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

วัน เดือน ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น.

จบการสัมภาษณ์เวลา.....น.

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ คำชี้แจง ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่าน เล่าประวัติโดยย่อ เกี่ยวกับ
สถานภาพส่วนตัวดังนี้

ประสบการณ์ทำงาน.....

อายุ.....

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 บทบาทของเทศบาลในส่งเสริมกลุ่มอาชีพ

ด้านนโยบายการส่งเสริมเศรษฐกิจและอาชีพของเทศบาล

- 1.เทศบาลมีนโยบายหรือโครงการใดที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพในชุมชนบ้าง
- 2.ท่านคิดว่าโครงการใดที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนมากที่สุด การดำเนินโครงการต่าง ๆ มีการวางแผนและติดตามผลอย่างไร

ด้านบทบาทของผู้นำท้องถิ่น

1. ท่านคิดว่าผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทอย่างไรในการส่งเสริมอาชีพในชุมชน
2. ผู้นำมีวิธีการอย่างไรในการสร้างความร่วมมือหรือความเข้มแข็งในกลุ่มอาชีพ

ด้านการสนับสนุนทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน

1. เทศบาลมีการสนับสนุนด้านทรัพยากร เช่น เงินทุน วัสดุคิบบ หรือโครงสร้างพื้นฐานอย่างไร
2. การสนับสนุนดังกล่าวมีผลอย่างไรต่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชน

ตอนที่ 2 กระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

ด้านการรวมกลุ่มของชุมชน

1. ชุมชนมีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งกลุ่มอาชีพอย่างไร
2. การรวมกลุ่มอาชีพนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร และใครเป็นผู้ริเริ่ม
3. กลุ่มอาชีพมีการดำเนินกิจกรรมอย่างไรเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ

1. มีการฝึกอบรมทักษะใหม่ ๆ ให้แก่คนในชุมชนหรือไม่
2. ท่านคิดว่ามีประโยชน์อย่างไร การฝึกอบรมหรือพัฒนาทักษะมีผลต่อการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือการเพิ่มรายได้ของกลุ่มอาชีพหรือไม่

ด้านการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ

1. นอกจากเทศบาลแล้ว ชุมชนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ อย่างไรบ้าง เช่น ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือภาคประชาสังคม
2. การสนับสนุนเหล่านี้มีผลอย่างไรต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ

ด้านผลลัพธ์ของการส่งเสริมเศรษฐกิจ

1. ท่านคิดว่าการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนในปัจจุบันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านใดบ้าง เช่น รายได้ ของครัวเรือน การจ้างงาน ความยั่งยืนของชุมชน
2. มีความท้าทายหรือปัญหาใดบ้างที่เกิดขึ้นในกระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจ

ภาพลงพื้นที่สัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

1 ชื่อ	นางสาวอัสรีนา ดิงเลาะ
วัน เดือน ปี เกิด	27 กรกฎาคม 2544
ที่อยู่	84/1 หมู่1 ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
เบอร์โทรศัพท์	098-682-6673
อีเมล	406422057@yru.ac.th

ประวัติผู้วิจัย

2 ชื่อ	นางสาวอริดา มุเซาะห์
วัน เดือน ปี เกิด	29 เมษายน 2545
ที่อยู่	74 หมู่3 ตำบลผดุงมาตร อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส 96220
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
เบอร์โทรศัพท์	098-420-9143
อีเมล	406422065@yru.ac.th

ประวัติผู้วิจัย

3 ชื่อ	นางสาวนารีมะห์ มะแซ
วัน เดือน ปี เกิด	28 มกราคม 2545
ที่อยู่	49/1 หมู่1 ตำบลบ้านแหร อำเภอรือต จังหวัดยะลา 95150
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
เบอร์โทรศัพท์	092-860-5877
อีเมล	406422095@yru.ac.th